

ЩОДО ПЛАНУВАННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ПОШКОДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Криміналістична діяльність і особливо такий її вид як розслідування злочинів, має свою специфічну структуру, є одним з видів складної багаточільової пошуково-пізнавальної діяльності. Разом з тим, ця діяльність розділяється на декілька етапів, включає у себе значну кількість слідчих дій, оперативно-розшукових заходів, криміналістичних операцій, має декілька суб'єктів її здійснення, що потребують необхідної взаємодії.

Основоположні елементи структури розслідування відображені в кримінальному процесуальному законі. Структура же окремого розслідування конкретизується слідчим.

В розслідуванні можна виділити декілька етапів (періодів), в рамках яких здійснюється перехід від одного стану розслідування до іншого більш високого рівня за його змістом. Найчастіше виділяються першочерговий, наступний та заключний етапи розслідування. Кожний з них має свої конкретні цілі та певну специфіку в об'ємі та методах криміналістичної діяльності [1, с. 128-129].

Стосовно розслідування пошкодження об'єктів культурної спадщини метою першочергового етапу є збирання, накопичування та вивчення відомостей (особливо таких, що можуть з плином часу зникнути) про обставини злочину та винну особу; здійснення його розшуку та затримання, якщо це не було здійснено до початку розслідування). На подальшому етапі на базі отриманої до його початку та додатково зібраної інформації метою є пред'явлення обвинувачення, допит обвинуваченого і рішення питань розкриття пошкодження об'єктів культурної спадщини. На заключному етапі вирішуються залишені невиконані цілі розслідування, складається обвинувальний акт та здійснюються інші дії, спрямовані на завершення розслідування.

Щодо деяких, як правило, складних багатоепізодних проваджень, злочинам в сфері економіки, а також пов'язаних з порушенням технічних, технологічних та інших правил, інколи виділяють підготовчий до розслідування етап. Його мета – поповнити первинні матеріали додатковими відомостями, яких не вистачає для прийняття рішення про внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань [1, с. 129]. При розслідуванні пошкоджень об'єктів культурної спадщини внесення такого пункту до переліку етапів розслідування ми вважаємо недоцільним, адже підготовка до розслідування такого злочину нам вбачається неможливою.

Планування розслідування є частиною загальної проблеми – планування розкриття злочинів. Планування властиве не лише розслідуванню, а й оперативно-розшуковій діяльності. Метод планування застосовується і в експертній роботі. Таким чином, планування розкриття злочинів є загальним науковим методом криміналістики.

Комплекс організаційних заходів щодо кримінального провадження повинен бути чітко визначеним, конкретним. Ці вимоги необхідно виконувати особливо ретельно під час розслідування групових та багатоепізодних проваджень, які вимагають застосування бригадного методу розслідування. Всі учасники, що проходять як підозрювані, повинні бути розподілені особисто між слідчими, які будуть їх допитувати; весь обсяг наступної роботи розподіляється між членами слідчої групи в ряді випадків таким чином, щоб одні встановлювали і допитували свідків, інші – виявляли та вивчали необхідну документацію, треті – виконували роботу щодо підготовки до проведення судових експертиз тощо [2, с. 241].

На відміну від попередньої тези – використовувати й попередній етап розслідування – така пропозиція щодо бригадного методу при розслідуванні пошкоджень об'єктів культурної спадщини видається нам вдалою. Декілька взаємопов'язаних або не пов'язаних між собою епізодів взагалі можуть бути притаманні розслідуванню пошкоджень об'єктів культурної спадщини або інших суміжних злочинів. Томи ми погоджуємося з А.П. Шереметом, який вказує, що важливим організаційним заходом під час розслідування групового і багатоепізодного кримінального провадження є завчасне розроблення плану виїзду членів слідчо-оперативної групи в інші міста і населені пункти для виявлення фактів злочинної діяльності обвинувачених та збирання доказів. Якщо для участі в розкритті злочину будуть потрібні працівники місцевих правоохоронних органів, про це необхідно їх завчасно повідомити і за узгодженістю з керівництвом органів відрядити у відповідні місця для виконання конкретних завдань.

Висновки. Мета розслідування пошкодження об'єктів культурної спадщини як пошуково-пізнавального процесу на всіх етапах вирішуються його

суб'єктами за допомогою різних слідчих дій, криміналістичних операцій, а також оперативно-розшукових заходів. Слідчі дії та криміналістичні операції є важливими елементами пошуково-пізнавальної діяльності. Сприяючи досягненню цілей розслідування в цілому, вони мають власні цілі і методи їх вирішення.

Література:

1. Криминалистика: Учебник/ Отв. ред. Н.П. Яблоков. – 3-е вид., перероб. та доп. – М.: Юристъ, 2005. – 781 с.
2. Шеремет А.П. Криміналістика: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / А.П. Шеремет. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.